

Fellesposisjon på menneskerettigheter fra Amnesty International Norge, Human Rights House Foundation, Raftostiftelsen, Den norske Helsingforskomité, SAIH og Menneskerettighetsfondet til statsbudsjett 2025

08.03.2024

Krigen mot Ukraina fortsetter å vise oss at frihet, demokrati og menneskerettigheter ikke kan tas for gitt. Det er verdier som må kjempes for. Krigen i Gaza bryter med reglene for moderne krigføring, tilsynelatende uten konsekvenser. Slik utfordres tilliten mellom land, og tiltroen til menneskerettighetenes verdi og en internasjonal regelstyrt verdensorden svekkes.

Parallelt er vi vitne til en autoritær vending i verden, der demokratiet og liberale verdier som er viktige for Norge er under press. Menneskerettighetsforkjempere verden over risikerer livet for disse verdiene hver dag. De utgjør førstelinjen i kampen for verdier som er av stor viktighet for Norge. Bare i 2022 ble over 400 menneskerettighetsforkjempere drept, ifølge Frontline Defenders. Dette er det høyeste antallet målt noensinne.

Vi ber derfor om at Norge øker støtten til menneskerettighetsforkjempere og deres organisasjoner, på deres premisser.

Norge har gjennom flere tiår gjort en vellykket innsats i FN for å få vedtatt solide resolusjoner som støtter menneskerettighetsforkjempere. Norge har et sterkt renommé og stor troverdighet som en forkjemper for kvinner, miljøforkjempere, fagforeningsledere, studentaktivister, lhbti-aktivister, tros- og livssynsminoriteter og andre som bidrar til å realisere FNs verdier om frihet, demokrati og likeverd. Samtidig har bevilgningene til menneskerettigheter stått på stedet hvil, eller i realiteten blitt redusert, over en periode på minst 10 år. Det er nå på tide at det viktige normative arbeidet følges opp med økte bevilgninger til å støtte de som arbeider for nettopp disse verdiene.

Det er særlig viktig at regjeringen vedtar en substansiell økning i støtten til sivilsamfunnets arbeid med menneskerettigheter. Norge må også øke støtten til FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR).

I skyggen av den pågående krigen på Gaza fester Israel grepet om den ulovlige okkupasjonen på Vestbredden. De siste årene har vi også vært vitne til en trend der det sivile samfunns handlingsrom, både i Palestina og Israel, har blitt kraftig svekket. Norge har bidratt konstruktivt til å sikre fortsatt støtte til MR-organisasjoner stemplet som terrororganisasjoner uten bevis. Likevel ser vi at flere MR-organisasjoner i Palestina har mistet støtten fra internasjonale donorer de siste årene. EUs såkalte «antiterror-klausul» fra 2020 har ytterligere forsterket denne trenden. Fra 7. oktober er det dokumentert omfattende diskriminerende finansieringskrav mot Palestinske organisasjoner som kan føre til en forverring av den pågående menneskerettighetskrisen. Norge har gjennom flere år fastholdt at et levende sivilsamfunn er viktig for å ivareta og fremme demokratisk utvikling i Palestina. Det kommer til å bli et stort behov for arbeid med dokumentasjon, rettighetstilgang og annet menneskerettighetsarbeid både i Gaza og på Vestbredden i årene som kommer.

Norge må derfor øke MR-innsatsen i Palestina og Israel, og aktivt motvirke trenden der donorerers diskriminerende finansieringskrav bidrar til et ytterligere forminskede handlingsrom for sivilsamfunnet.

Vi er glade for Nansen-programmet for Ukraina som sikrer tverrpolitisk støtte over flere år. Samtidig akselererer behovene, og den militære bistanden utgjør en stor andel av det vedtatte budsjettet. Grundige gjennomganger har vist at Norges årlige bidrag til Ukraina på langt nær er blant de største sammenlignet med andre land, samtidig som Norge reelt sett har hatt store inntekter som følge av økte priser på olje og gass som følge av krigen.

Det er derfor rom for å øke rammene for støtten til Ukraina allerede nå.

Vi ber om:

- **en dobling av MR-innsatsen begrunnet i autoritær vending, stadig innskrenkning av det sivile samfunns handlingsrom, og at det er stadig farligere – og viktigere – å forsvare menneskerettigheter.**
- **en økning av støtten til FNs Høykommissær for menneskerettigheter**
- **at regjeringen stimulerer til og styrker relevante beskyttelsesmekanismer for MR-forsvarere, som Oslo som Pusteromsby for MR-forsvarere, Safemuse sitt kunstner-residensprogram, Scholars at Risk, og Students at Risk.**
- **at regjeringen øker MR-innsatsen i Palestina og Israel og fjerner det negative fokuset viet virkemidler som boikott, desinvesteringer og sanksjoner i denne konteksten (kap. 159, post 70 i budsjett for 2023).**
- **at rammene for Nansen-programmet for Ukraina økes nå, med minimum 50%. 10 % av Nansen-programmet for Ukraina må øremerkes til lokalt sivilsamfunn.**

Ta gjerne kontakt dersom dere har spørsmål til innspillet fra våre seks organisasjoner. Vi står til disposisjon!

Vennlig hilsen

John Peder Egenæs, Generalsekretær Amnesty International Norge

Maria Dahle, Daglig leder, Human Rights House Foundation

Jostein Hole Kobbeltvedt, Daglig leder, Raftostiftelsen

Selma M. Bratberg, Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpesfond (SAIH)

Berit Lindeman, Generalsekretær, Den norske Helsingforskomité

Ingeborg Moa, Daglig leder, Menneskerettighetsfondet